

Aan
De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Contactpersoon
Lisette de Wind
Datum
14 november 2018
Ons kenmerk
Cft 201800242
Pagina
1/4

Telefoonnummer
+5999 4619081
E-mail
info@cft.cw
Uw kenmerk

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Bijlage
-

Onderwerp
Reactie derde uitvoeringsrapportage 2018 openbaar lichaam Bonaire

Geachte heer Rijna,

Op 31 oktober 2018 heeft het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) van uw bestuurscollege (BC) de derde uitvoeringsrapportage 2018 (UR) ontvangen. Hoewel de UR tijdig was ingediend heeft het Cft moeten constateren dat verschillende overzichten niet juist zijn opgesteld. Vervolgens zijn op 6 en 7 november aangepaste overzichten door de afdeling financiën aangeleverd. Eenzelfde situatie deed zich voor bij de tweede UR 2018.

Hierbij ontvangt u de reactie van het Cft op de ingediende derde UR.

Begrotingsuitvoering

De UR toont USD 41,3 miljoen aan baten (72,8% van de begroting) en USD 32,8 miljoen aan lasten (57,7% van de begroting). Tot en met het derde kwartaal is een overschot van USD 8,5 miljoen gerealiseerd.

De gerealiseerde baten van USD 41,3 miljoen bestaan voornamelijk uit de vrije uitkering (USD 20,5 miljoen), de bijzondere uitkeringen (USD 2,3 miljoen), belasting opbrengsten (USD 8,3 miljoen), huren en pachten (USD 3,2 miljoen) en overige goederen en diensten (USD 3,7 miljoen). De gerealiseerde lasten van USD 32,8 miljoen betreffen met name de salarissen (USD 13,7 miljoen), goederen en diensten (USD 8,1 miljoen) en subsidies (USD 6,3 miljoen).

In onderstaande tabel is de begroting 2018 en de realisatie gedurende het eerste, tweede en derde kwartaal inzichtelijk gemaakt. Aangezien de UR niet is voorzien van een begrotingswijziging (BW) volgt uit onderstaande tabel dat voor het vierde kwartaal USD 15,5 miljoen aan baten en USD 24,0 miljoen aan lasten wordt verwacht.

	Begroting 2018	Realisatie 1 ^e kwartaal	Realisatie 2 ^e kwartaal	Realisatie 3 ^e kwartaal	Begroting 4 ^e kwartaal
Baten	56.788.217	21.720.596	10.684.412	10.390.784	15.476.978
Lasten	56.788.217	12.163.947	10.214.411	8.906.231	24.019.076
Resultaat	0	9.556.650	470.001	- 1.484.553	- 8.542.098

Uit de door het BC ingediende vierde UR 2017 volgt dat in het vierde kwartaal 2017 de baten circa USD 13,4 miljoen bedroegen en de lasten circa USD 13,9 miljoen. Het Cft acht het dan ook onrealistisch te verwachten dat de lasten in het vierde kwartaal 2018 USD 24,0 bedragen en adviseert u alsnog een BW in te dienen. Uit artikel 15 lid 4 van de Wet Financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES) volgt dat de dienst van het kalenderjaar wordt gesloten op 31 december. Rekening houdende met de wettelijke termijnen om te komen tot een door de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) goedgekeurde BW adviseert het Cft om de BW spoedig op te stellen en voor advies bij het Cft in te dienen.

Uit afstemming met de afdeling financiën is gebleken dat voor geheel 2018 een overschot van circa USD 4 miljoen tot USD 6 miljoen wordt verwacht. De nog door de eilandsraad vast te stellen jaarrekening 2017 toont een overschot van USD 2,5 miljoen waar de jaarrekening 2016 een overschot toont van USD 2,2 miljoen. Dit terwijl het BC in betreffende jaren in de begrotingen aangaf onvoldoende gelden beschikbaar te hebben voor het uitvoeren van bijvoorbeeld onderhoud. Het Cft adviseert u dan ook de kwaliteit van het begrotingsproces te vergroten en te komen tot de daadwerkelijke realisatie van beleidsvoornemens.

Liquiditeit

De liquiditeitspositie bedraagt conform het Geïntegreerd Middelenbeheer (GMB) ultimo september 2018 circa USD 16,8 miljoen. Op basis van de door u gepresenteerde overzichten is USD 5,9 miljoen geormerkt voor bijzondere uitkeringen waardoor een saldo van USD 10,9 miljoen aan vrij besteedbare middelen resteert (2^e kwartaal 2018: USD 9,1 miljoen). Het Cft constateert een verdere verbetering van de liquiditeitspositie ten opzichte van het voorgaande kwartaal en een grote verbetering ten opzichte van voorgaande jaren. Dit wordt vooral veroorzaakt door de overschotten die de afgelopen jaren zijn gerealiseerd.

Personeel

Uit de derde UR volgt dat per ultimo september 2018 er 322 FTE in dienst zijn en 21 FTE externe inhuur werkzaam zijn. De begroting 2018 gaat uit van 363 FTE (waarvan 33 FTE vacatures) en 14 FTE voor externe inhuur. Gedurende het derde kwartaal zijn 6 FTE in dienst getreden en zijn 13 FTE uit dienst getreden. In het derde kwartaal zijn geen cruciale functies ingevuld.

De totale personeelslasten tot en met het derde kwartaal bedragen USD 13,7 miljoen (inclusief externe inhuur). De begroting gaat uit van USD 22,8 miljoen aan personeelslasten voor geheel 2018, waardoor USD 9,1 miljoen beschikbaar is voor het vierde kwartaal 2018. Op basis van historische cijfers verwacht het Cft dat de werkelijke personeelslasten in het vierde kwartaal 2018 circa USD 5 miljoen zullen bedragen waardoor de personeelslasten mogelijk circa USD 4,1 miljoen te hoog zijn begroot.

Financieel beheer

Als vast onderdeel bij de UR is een voortgangsrapportage verbeterplan financieel beheer aangeleverd. In deze rapportage wordt de status van de in het verbeterplan opgenomen deelprojecten (4) en beleidstrajecten (3) per eind oktober toegelicht.

Voor wat betreft deze deelprojecten en beleidstrajecten constateert het Cft het volgende:

- In de reactie op de tweede UR 2018 heeft het Cft zijn zorgen geuit over de haalbaarheid van de planning voor het deelproject "waardering van debiteuren en belastingvorderingen". Dit betreft de implementatie van de aanbevelingen om de inning van de belastinggelden te verbeteren. Het Cft heeft uw BC verzocht om al het nodige te doen om dit deelproject conform de oorspronkelijke planning in oktober 2018 af te ronden. Desondanks is de afronding van dit deelproject opgeschoven naar december 2018. Ook is de aanpak om de inning van erfpacht, grondbelasting, motorrijtuigbelasting en havengelden te verbeteren niet toereikend toegelicht.
- Gebaseerd op de aangeleverde informatie lopen de overige drie deelprojecten volgens schema. Hiervan zullen twee projecten naar verwachting in december 2018 worden afgerond. Het is echter voor het Cft nog niet duidelijk dat de met deze projecten beoogde resultaten worden bereikt.
- Het opstellen van een subsidie-, dividend- en grondbeleid is eveneens met twee maanden opgeschoven ten opzichte van voorgaande rapportage. Het BC verwacht invoering van de beleidsdelen in december 2018 en is voornemens een expert binnen te halen om dit proces op te pakken. De aangegeven afrondingsdatum sluit niet aan bij de beleidsplannen van het BC blijkende uit de ontwerpbegroting 2019. Hierin staat dat de beleidstrajecten ook in 2019 zullen worden gecontinueerd.

Het Cft concludeert dat de deadlines van de deelprojecten in het verbeterplan regelmatig worden verschoven. Het is van essentieel belang dat het financieel beheer op een zodanig niveau komt dat het OLB kan komen tot een ordentelijke begrotings- en verantwoordingscyclus. Het Cft dringt er daarom op aan om de nu opgenomen deelprojecten conform de huidige planning af te ronden en hierover in het huidige verbeterplan te rapporteren.

Kenmerk
Cft 201800242
Blad
4/4

Op 16 oktober jl. heeft het Cft met uw BC afgesproken dat het huidige verbeterplan financieel beheer op grond van artikel 34 lid 4 van de Wet FinBES zal worden aangescherpt en aangevuld door adequaat invulling te geven aan de aanbevelingen van de accountant bij de jaarrekening 2017. Dit dient te geschieden nadat de jaarrekening 2017 door de eilandsraad is vastgesteld en aan het Cft is aangeboden. Uit het advies van het Cft op de ontwerpbegroting 2019 (kenmerk Cft 201800231) volgen ook onderwerpen die aan het verbeterplan financieel beheer moeten worden toegevoegd.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire
Het hoofd financiën van het openbaar lichaam Bonaire